

Bijlage VSBO PBL

2023

tijdvak 1

#dag # mei

07.30 - 09.30 uur

Nederlands

Tekstboekje

Tekst 1 Wanneer moet je je tandenborstel weggooien?

1 *Van kleins af aan leren we hoe belangrijk het is om tweemaal per dag onze tanden te poetsen. Veel heb je niet nodig voor dit dagelijkse klusje. In ieder geval een borstel en tandpasta, eventueel ook floss en tandenstokers.*

2 Een goede tandenborstel is onmisbaar. Je hebt allerlei soorten. Elektrisch of niet, met verwisselbare opzetstukjes of niet, van plastic of van bamboe, hard, medium, zacht ... Het is helemaal aan jou.

3 Maar één ding is zeker: regelmatig je tandenborstel vervangen door een nieuwe is belangrijk om je tanden gezond te houden. Staan de haartjes van jouw borstel alle kanten op, dan is dat een eerste indicator dat je tandenborstel aan vervanging toe is. Dan poetst hij namelijk niet meer goed.

4 Als je besmet bent geweest met het coronavirus, is het een goed idee je tandenborstel weg te gooien. Want pas op, na de besmetting is je immuunsysteem namelijk wat verzwakt, waardoor je lichaam extra gevoelig is voor de bacteriën die aanwezig zijn op de borstel.

Naar: Metro, februari 2021

Actie 'mep een mug dood' wegens succes gestopt

1 Er is massaal gehoor gegeven aan de oproep van de Universiteit van Wageningen om dode muggen op te sturen. De verbaasde onderzoekers hebben in ruim een week tijd zeker 6000 dode muggen ontvangen. Het zijn er zoveel dat de onderzoekers de oproep nu intrekken. "Het is heel bijzonder om zoveel respons te ontvangen," zegt muggenonderzoeker Sander Koenraadt verrast.

2 De oproep van de Universiteit van Wageningen werd gedaan in het kader van onderzoek naar welke steekmuggen overlast veroorzaken in de winter en waar ze vooral rondvliegen. ...X... waren de onderzoekers benieuwd bij welke dieren

de muggen bloed drinken en of deze steekmuggen ziekteverwekkers bij zich hebben.

3 De actie zou tot en met 16 maart duren, maar is nu dus al stopgezet. Tot verbazing van Koenraadt kwamen er namelijk postzakken vol enveloppen met muggen binnen. Soms kwamen de muggen samen met een ...Y... zoals: 'Veel succes ermee, ik hoef hem niet terug.'

4 ...Z... Koenraadt hadden de onderzoekers niet verwacht dat zoveel mensen zouden meedoen, vooral niet in februari. "Iedereen associeert muggen toch met de zomer, al wisten we natuurlijk dat er muggen zijn die actief blijven in de winter."

5 De komende tijd onderzoekt de Universiteit van Wageningen of het inderdaad gaat om steekmuggen en om welke soorten. Muggen opsturen kan niet meer, maar muggenoverlast mag nog wel op muggenradar.nl worden doorgegeven.

Naar: nos.nl, 25 februari 2021

Tekst 3 Leergierige jongen slikt 54 magneetjes in

- 1 *Rhiley Morrison wilde wel eens proberen om als superheld Magneto door het leven te gaan. En dus slikte de 12-jarige Britse jongen 54 magneetjes in, om zichzelf magnetisch te maken. Uiteindelijk kreeg hij geen superkracht, maar een zes uur durende operatie.*

- 2 Het was een 'experiment' van de jongen uit Prestwich, Engeland. Rhiley was benieuwd of er metalen voorwerpen aan zijn buik zouden kleven als hij de magnetische balletjes had ingeslikt. Ook was hij benieuwd hoe ze eruit zouden zien als hij op het toilet zat. Hij slikte op 1 januari een hoop magneetjes in, en op 4 januari volgde een tweede lading.
- 3 Toen de balletjes er vier dagen later nog steeds niet met zijn ontlasting waren uit gekomen, werd de jongen ongerust. Hij maakte zijn moeder, Paige Ward, 's nachts wakker en vertelde haar dat hij per ongeluk twee balletjes had ingeslikt.
- 4 Zijn moeder nam het zekere voor het onzekere en nam haar zoon mee naar het ziekenhuis. Er werden röntgenfoto's gemaakt: er bleken niet twee, maar 54 magnetische balletjes in zijn maag en dikke darm te zitten!
- 5 De artsen waren bang dat de magneetjes door zijn darmen zouden branden of vitale organen zouden beschadigen. Dat zou een fatale afloop betekenen. Daarom moest er meteen ingegrepen worden. De balletjes werden tijdens een zes uur durende operatie verwijderd.
- 6 Tien dagen lang kon de jongen niet uit bed komen en voelde hij zich heel ziek. Al die tijd braakte hij een groenachtige vloeistof uit die werd veroorzaakt door het lekken van zijn darm. Eten moest via een slangetje.
- 7 Na twee weken werd de jongen uit het ziekenhuis ontslagen. Moeder Paige: 'Rhiley houdt heel erg veel van wetenschap en experimenten; daarom had hij dit gedaan. Het is stom eigenlijk, maar ja, dat is wat kinderen doen.'

Naar: Amigoe, februari 2021

Tekst 4 Dierenbegraafplaats bij Jan Thiel

Willemstad – Een aantal dieren-vrienden is links van het voetpad naar de zoutpannen van Jan Thiel een dierenbegraafplaats gestart. Hier zijn kort geleden maar liefst vier dieren begraven. Het geheel ziet er verzorgd uit. Een dierenliefhebber verklaarde tegenover de Amigoe het project te steunen.

'De nood is hoog, vandaar dat dit initiatief is gestart. Het eiland heeft namelijk geen dierenbegraafplaats, alleen een dierencrematorium, op Brievengat. Aruba bijvoorbeeld kent al jaren een dierenbegraafplaats op de weg naar Baby Beach, waar eigenaren hun overleden huisdieren kunnen begraven.'

Naar: Amigoe, februari 2021

Tekst 5 Burgemeester 'zoomt' in zijn onderbroek

- 1 *De burgemeester van Antwerpen heeft zichzelf vandaag een beetje in verlegenheid gebracht. Het viel een interviewster van de Belgische zender Radio 2 op dat hij onder zijn overhemd alleen een boxer short droeg.*
- 2 De politicus liet zich eerder vandaag online interviewen – vanwege de coronamaatregelen – vanuit zijn ...X... over zijn goede voornemens voor het nieuwe jaar. Naast hem was zijn – onopgemaakte – bed te zien. De Wever had voor de gelegenheid een keurig geruit overhemd aangetrokken. Daarvoor kreeg hij ook de complimenten. Hij had er echter geen rekening mee gehouden dat de kledingkast achter zijn stoel ...Y.... Hierdoor waren ook de ...Z... van de Belg goed te zien.
- 3 'Zeg, ik ben een beetje afgeleid, meneer De Wever,' vertelde presentatrice Kim Debie hem tegen het einde van het interview. 'Kan het zijn dat u daar in uw onderbroek zit?'
- 4 'Hoe kan jij dat weten?' reageerde een verbaasde De Wever daarop. 'O jee! Omdat ik voor een spiegel zit waarschijnlijk. Daar heb ik geen rekening mee gehouden. Nou, dit jaar begint dan wel met een bijzonder gênant moment. Dit zal ik niet gauw vergeten.'
- 5 Het internet stroomde al snel daarna vol met opmerkingen over de blunder van de burgervader. De meeste mensen vonden het wel grappig en herkenbaar.

Naar: www.ad.nl, jan 2021

Tekst 6 Pindakaastest

PINDAKAATEST				
merk	oordeel (cijfer)	prijs per pot van 350 gram	smeerbaarheid	kleur
AH naturel	8	f 4,11	+	donker
Gwoon	6	f 3,54	+	licht
C1000	6	f 3,99	++	donker
Calvé naturel	8.1	f 4,49	+	gemiddeld
Jumbo	7.5	f 3,52	-	licht
Skippy	6.2	f 5,25	-	licht

Naar: www.deoplettendeconsument.com